

ZPRÁVY SLUKO

vydává

STUDIJNÍ A LIDOVÝCHOVNÝ ÚSTAV KRAJE OLOMOUCKÉHO
(KRAJSKÉ MUSEUM)

Objednávky řiďte na SLUKO, Olomouc I, náměstí Republiky 6, tel. 2731

Květen 1955

Číslo 48

Blíže k životu!

(K zahájení činnosti oddělení výstavby socialismu v Krajském museu v Olomouci.)

Obsah pojmu »museum« zaznamenal během posledních let nesporně značnou změnu, tak jako změny zaznamenaly v průběhu socialistické revoluce a jejím následkem všechny kulturní a osvětové instituce, které společnost budující socialismus přejímá, ale zároveň podstatně přetváří. Změnila se při tom váha jednotlivých základních úkolů každého musea, změnila se pochopitelně i jejich náplň a zaměření. Bylo-li staré museum při plnění dvou prvních základních úkolů — studovat svou oblast a shromažďovat a uchovávat hmotné památky k ní se vztahující — zaměřeno převážně na minulost, je tomu u našeho musea jinak. Přitom si musíme uvědomit, že toto odtržení od živé současnosti, toto antikvářství, které vešlo v sám pojem musea jako jeho nejvlastnější náplň, neznamena pouhou pasivitu v poměru k politickým a sociálním podmínkám, v nichž museum pracovalo. Znamená — ať si to musejní pracovníci uvědomovali nebo ne — odvádění pozornosti od této živé a palčivé skutečnosti kolem, jak to bylo v kapitalistické společnosti vlastně úkolem podstatné části celé její kultury. Tím museum uvědoměle nebo neuvědoměle sloužilo této vykořisťovatelské společnosti.

Je proto zcela logické a samozřejmé, klademe-li dnes požadavek, aby naše nové museum sloužilo zase naší, socialismus budující společnosti. Je také samozřejmé, že tato jeho služba by byla zcela nedostatečná, kdyby zůstalo jen při tom starém zaměření na minulost. Museum stojí dnes uprostřed největší epochy dosavadních lidských dějin, kdy probíhá konečný boj za svržení vykořisťovatelů a vybudování beztrždní společnosti. Museum stojí dnes na prahu vlastní historie lidstva, v období významnějším než kterákoli historická epocha předtím. Je vůbec možno, aby k tomuto v plném slova smyslu historickému dění zůstávalo slepé? Dále. Jako v každé revoluci, i v této největší revoluci lidských dějin se tempo historického pohybu vpřed neobyčejně zrychluje. Změny, probíhající v naší společnosti, jdou tak závratně rychle, že, jak to krásně vyjádřil Fučík, zítřek se již stává včerejškem. Toto rychlé tempo dějin kolem nás nutí k rychlému zachycení všech těchto změn a jejich svědectví, protože to, co nezachytíme dnes, zítra už budeme marně hledat. Tuto nutnost zvyšuje ještě v porovnání s dřívějškem nebývalá proorganisovanost celé společnosti, která nenechává vlastně žádných klidných zákoutí, kde by se památky doby netknuty uchovaly pro příští dobu. Zvýšené požadavky společnosti vyžadují maximálního využití všech surovin a tak sběr papíru a ostatních odpadových surovin rychle ničí všechno, co nedokážeme plánovitě a organisovaně zachytit a na patřičných místech uchovat.

Ve shodě se základním požadavkem, který marxismus-leninismus klade na každou vědeckou a kulturní oblast, nemůžeme se ovšem spokojit jenom s tím, že budeme v museu toto převratné dění sledovat a zachycovat. My musíme jít dál, my musíme tomuto dění aktivně pomáhat. Odtud potom vyplývá ten důraz, který dnes v museu

klademe na třetí z jeho základních úkolů, na jeho funkci výchovnou, osvětovou. Tato výchovná činnost musea musí pak být zaměřena tak, aby skutečně pomáhala tam, kde je toho nejvíc třeba. Museum se tak stává významným činitelem ideologické práce vůbec. Úkoly ideologické práce, které jsou u něho v podstatě shodné s všeobecně platnými úkoly vědecko-osvětové propagace vůbec (boj proti přežitkům minulosti v myslích lidí, posilování socialistického vlastenectví, šíření vědeckého světového názoru, popularisace politiky strany a vlády a pomoc při plnění hospodářských úkolů), museum pochopitelně nemůže v plné šíři zvládnout, omezí-li se jen na přírodovědu a historii. Proto i s tohoto hlediska se musíme zabývat současností a musíme jí dokonce dát v činnosti vlastivědného musea prvořadě místo. Tuto nutnost ještě zvyšuje nedávno uzavřená dohoda mezi ministerstvem kultury a ministerstvem zemědělství, která vymezuje formy spolupráce mezi nimi. Pro vlastivědná musea z této dohody vyplývá požadavek daleko soustavnější, širší i hlubší propagace poznatků zemědělské vědy a zkušeností předních pracovníků zemědělství jak v trvalých expozicích, tak výstavami a jinými formami práce.

Všechno, co bylo řečeno, vede tedy k potřebě co nejrychleji vybudovat v našich vlastivědných museích oddělení výstavby socialismu a jejich prostřednictvím aktivně napomáhat živým požadavkům současnosti. Musíme si však přiznat, že tempo, s jakým tento nejdůležitější úkol v přestavbě práce našich museí plníme, není dosud uspokojivé. Přesto však můžeme s uspokojením konstatovat, že v Olomouckém kraji jsme k tomu již udělali první vážné kroky. Pokyny, které v listopadu minulého roku vydal odbor kultury, stanoví zásady a cesty přebudování expozic okresních museí tak, aby do roku 1960 byl tento úkol splněn. Na základě těchto zásad je každé museum povinno budovat oddělení výstavby socialismu, protože jinak plány na budování expozic nebudou schváleny. Byla již vypracována tematická struktura pro museum v Bruntále, které má být pokud možno do konce letošního roku vybudováno ve vzorové museum, během června má být hotova tematická struktura pro musea v Přerově a Šternberku a do konce roku pro všechna okresní musea v kraji. Tyto tematické struktury zajistí pak plánovitě budování expozic a jejich správné zaměření a zároveň správné místo i expozici budování socialismu. Velký krok dopředu udělala v tomto směru musea, která věnovala patřičnou pozornost přípravě výstavy k 10. výročí osvobození. Materiál, který tato musea takto shromáždila, je vlastně základem oddělení výstavby socialismu. V plném rozsahu to platí na příklad o okresním museu v Jeseníku, kde dokázali zmobilisovat závody, ale i o museu ve Šternberku, Prostějově a jinde. Příklad Jeseníka pak ukazuje další důležitou skutečnost. Ukazuje, jakou pozornost museum nutně vzbudí u činitelů strany i lidové správy, sáhne-li do této živé současnosti. Ze to neobyčejně posiluje jeho postavení, je samozřejmé.

Dalším důležitým krokem v tomto směru je zřízení oddělení výstavby socialismu v Krajském museu v Olomouci. Náš ústav se tak stává jedním z prvních, ne-li vůbec prvním musem v Československu, které má pro tento úsek své práce zvláštního pracovníka s potřebnou kvalifikací. Již dnes můžeme říci, že to podstatně ovlivní veškerou činnost a sám profil musea. Můžeme to posoudit na ukázce plánu práce tohoto oddělení. Oddělení připravuje publikaci »10 let Olomouckého kraje« jako úkol, daný mu radou Krajského národního výboru. Současně s tím jako další úkol politického charakteru připravuje na podzim velkou výstavu »10 let rozvoje Olomouckého kraje«. Pro první polovinu příštího roku je na programu další velká výstava »Olomouc včera, dnes a zítra«. Ve shodě s hlavním úkolem celého našeho národního hospodářství pak přichází pro příští rok úkol instalovat velkou zemědělskou výstavu. Desáté výročí obnovení olomouckých vysokých škol dává pak pro příští rok podnět k úvahám o přípravě výstavy o vysokých školách v Olomouci. Jak je patrné, jde tu o akce, zaměřené skutečně k nejživější současnosti a jejím potřebám. Zároveň pak jde o akce, které se nezbytně stanou hlavními články plánu práce ústavu celého. Publikace a výstava k desátému výročí osvobození, kterou činnost nového oddělení vlastně začíná, má pro jeho další práci mimořádný význam. Shromáždí kolem ústavu především spolupracovníky ze všech úseků hospodářského i kulturního života, pře-

devším z vysokých škol. Shromáždí dále bohatý materiál (jak zpracování jednotlivých úseků rozvoje kraje, tak příslušný materiál hmotný) ze závodů, kulturních institucí, složek Národní fronty a j. Podobný význam má další připravovaná výstava »Olomouc včera, dnes a zítra«, jejíž základní ideou je ukázat na rozboru přírodních podmínek, historického vývoje a současného stavu krajského města příčiny jeho rozvoje i retardační momenty, které vedly k úpadku, a vyvodit odtud podněty a závěry pro plánování jeho dalšího rozvoje. Jistě právem máme za to, že o tuto výstavu bude mimořádný zájem jak mezi veřejností tak i u politických činitelů města, kteří její zásluhou začnou vidět v Krajském museu i své zařízení. Nemusíme jistě zdůrazňovat, že obdobný význam, jak pokud jde o shromáždění materiálu, tak o získání posic, bude mít i výstava zemědělská. Pro prohloubení a utužení spolupráce s vysokými školami by pak měla velký význam výstava k 10. výročí jejich obnovení.

Uskutečněním těchto akcí bude vlastně oddělení pohromadě. Přinesou nám především bohatý materiál, který bychom jinak velmi pracně shromažďovali. Vynesou nám dále navázání úzké spolupráce se všemi činiteli, s nimiž spolupracovat potřebujeme, protože nikdo z nich nebude moci zůstat stranou těchto akcí. A v neposlední řadě pomohou významně posílit postavení ústavu v očích rozhodujících politických činitelů a získat jejich zájem.

Na tyto akce pak chceme navázat zřízením dokumentačního střediska v Krajském museu, které by se stalo shromaždištěm všech vědomostí o kraji, kde by se zachycovaly všechny materiály, týkající se kraje, výsledky všech průzkumů, ať by je prováděl kdokoli, aby Krajské museum mohlo dát spolehlivé informace na jakoukoli otázku, týkající se kraje. Význam takového střediska nejen pro kulturní a osvětové úkoly, ale především pro potřebu nejrůznějších úseků hospodářského života a lidové správy je zřejmý. Dále pak máme za to, že nám výše uvedené akce dají reálný základ pro organisování plánovitého průzkumu kraje a jeho současnosti, pro přípravu jednotného výzkumného plánu na tomto úseku, který by zahrnoval všechny krajské instituce a všechny vědecké pracovníky kraje. Bude to úkol jistě obtížný, shromáždění těchto pracovníků při výše uvedených akcích však k tomu dává všechny možnosti.

Z toho, co jsem uvedl, je myslím zřejmé, že oddělení výstavby socialismu skutečně výrazně ovlivní celou činnost ústavu i jeho postavení ve veřejnosti. A že ji ovlivní směrem aktivisace ústavu v pomoci nejživějšími potřebami současnosti a kraje. Není doufám třeba zdůrazňovat, že to znamená pro celý ústav velké plus a posílení jeho posice.

Úkoly, které jsem, jak pokud jde o okresní musea, tak pokud jde o museum krajské výše naznačil, nejsou jistě lehké. Nepochybujeme o tom, že se jim v cestu staví mnohé překážky. Vytyčení těchto úkolů však nesporně znamená vážné úsilí o naplnění často pronášených slov a myšlenek o funkci a náplni musea naší doby, která dosud — bohužel — často zůstávala jen slovy. Posouzení, jak se nám splnění těchto úkolů podařilo, je věcí budoucnosti, ovšem ne příliš daleké budoucnosti. Doufáme a jistě k tomu vyvineme všechno úsilí, abychom při plnění těchto úkolů obstáli se ctí.

Dr Vladimír Jochman,
vedoucí oddělení výstavby socialismu Krajského musea
v Olomouci

Odbor věd přírodních

● *Geologické a paleontologické oddělení* (dr Vladimír Strnad). Referent vypracoval další kapitolu připravované publikace *Geologické výlety po Olomouckém kraji*, dokončil hlavní redakční úpravy *Sborníku SLUKO II. A*, připravil a odeslal materiál o práci odd. a oboru přír. věd SLUKO na výstavu Nár. musea v Praze. Dále spolupracoval na projekčním zajištění *Krajské zoologické zahrady* v Olomouci-Sv. Kopečku a na exkurzích rozmnožil ústavní sbírky o další paleontologický materiál z Čelechovic (pygidia odtud známých druhů trilobitů), Slatinek a Grygova. Spolupracovník ústavu B. Koverdynský našel v Grygově v gi-

vetských vápencích prvý nález zbytků trilobitů, který referent zhodnotil v pojednání, připraveném do Sborníku SLUKO II. A. Dále referent vysbíral novou lokalitu miocenní makrofauny v Olomouci-Hejčíně a Olomouci-Úřední čtvrti, kde B. Koverdinský našel prvý zbytek žraloka. O obou těchto nálezech přinášíme zvláštní zprávu v těchto Zprávách SLUKO. Společně s doc. dr. F. Prantlem z Národního musea v Praze zahájil referent určování fauny z glaciofluviálních sedimentů na Jesenicku (ordovik-silur). Laskavostí doc. dr. F. Prantla byl referentů zpřístupněn potřebný srovnávací materiál ze severských zemí, jakož i literatura. Podařilo se prozatím určit celkem tři druhy trilobitů. V práci se pokračuje. Zprávu o dosažených výsledcích přineseme v příštích Zprávách SLUKO a výsledný elaborát bude uveřejněn po dokončení studií ve formě článku ve Sborníku SLUKO nebo v jiném vědeckém časopise.

● *Mineralogické a petrografické oddělení* (Radomír Sládek). Sbírky petrografického oddělení byly obohaceny o další cenný materiál, který shromáždil dr. St. Vossyka. Mineralogické oddělení mělo v měsíci květnu 25 přírůstků, které získal referent sběrem v terénu, z nichž na př. 14 vzorků apatitu ze Šumperka. S hlediska topografické mineralogie je tento nerost pro Šumperk nový (viz E. Burkart 1953). V práci ve sbírkách bylo pokračováno podle plánu. Zainventováno bylo 110 sbírkových kusů. Referent připravil na 11. VI. exkursi do Sobotína, Maršíkova a Vernířovic. Kroužek zájemců o geologii a mineralogii vybízí další zájemce, a to zejména neodborníky, aby se přihlásili ke spolupráci.

● *Botanické oddělení* (dr. B. Šula). Během května navštívil ref. různé přírodní rezervace v okrese olomouckém, litovelském a v oblasti Vel. Jeseníku za účelem revise stavu rostlinného. Při této příležitosti našel na území rezervace v prostoru Grygov—Krčmaň další lokalitu *Tulostoma mammosum* MCH. Letošní nepříznivé počasí ovlivnilo vývoj vegetace; tak na př. období květu konikleců bylo abnormálně krátké. Ve dnech 23.—24. května t. r. zúčastnil se jednání ve věci výstavby lanové dráhy v oblasti Pradědu; jednání bylo spojeno s prohlídkou terénu navrhované trasy. Pro studijní účely bylo zapůjčeno katedře botaniky biolog. fakulty KU v Praze z našich sbírek 314 archů s nejrůznějšími druhy rodu *Trifolium*; postupně bude zapůjčen všechny materiál tohoto rodu. Odb. as. dr. Hendrych revidoval všechny zapůjčený materiál a mnohé druhy přeural. — Rovněž pro studijní účely byla zapůjčena s. J. Bartuškově kolekce mikroskopických anatomických preparátů. Jako spolupracovník v oboru geobotaniky se nám přihlásil s. Br. Hlůza (Sternberk).

● *Oddělení zoologické* (prom. biol. E. Petrušková). Protože referentka byla na dovolené pro mateřství, zastupoval ji dr. B. Šula. V oddělení bylo dokončeno přestěhování laboratorních dílen do definitivních místností v nové budově a do depositářů uloženy lihové a formalinové preparáty. Byla provedena dále desinfekce hmyzu a získána sbírka motýlů o 560 kusech a tesaříků o 520 exemplářích. Pro výstavu Krajského mysliveckého sdružení v Olomouci bylo zapůjčeno 182 kusů různého sbírkového materiálu, který na výstavě instaloval preparátor ústavu J. Fabbris.

Odbor věd o společnosti

● *Archeologické oddělení* (dr. J. Skutil). Vedle vyřizování běžné agendy oddělení bylo pokračováno v inventarisaci sbírkového fondu a v Gottwaldově sbírce bylo dosaženo čís. 6840. Z terenních pozorování a nových akvizic oddělení zasluhuje zmínky: V. Dusil sbíral na vykopaných haldách terciárního a diluviálního materiálu a ornice, vyzdvižených při kopání základů a sklepních prostor pro školní budovu jedenáctiletky (nadm. v. 220,64 m), stavěné při silnici Olomouc-Hejčín (dříve hejčinský dvůr), drobné, oválené a omleté zcela atypické předhistorické střípky a vedle středověkého střepu i fragment polovice slabě prohnutého hrotu vrchní části zřetelně paleolitické bíle patinované čepele okrajově oboustranně dobře retušované s částečně zachovalou povrchovou korou. Jakékoliv další naše pátrání po jiných po-

dobných nálezech zůstalo zcela bezvýsledné. O paleolitickém stáří kusu samotného ani o jeho původnosti nelze nikterak pochybovat. (Zmínka Remešova z r. 1908 o zdejších navážkách Mayových se netýká podle sdělení Remešova dotyčné lokality, která je i podle jeho sdělení intaktní, ale bývalých lomových částí u Hejčina a Řepčína západně dnešní trati.) Jde tedy o dosud nejstarší nález a nejstarší stopy pobytu člověka na území dnešní Olomouce, kdy se kolem izolovaného kulmského skaliska ve zdejší krajině usídlil diluviální aurignacký lovec, ač na území Olomouce byly paleolitické nálezy v inundačním terénu apriorně vylučovány. — Při příležitosti pořizování nového vchodu do Javoříčských jeskyní a vyhlídkové terasy před známou Zátvořicí (463 m), při kterýchžto pracích byly získány kosti, bylo možno díky porozumění Severomoravského kraje založit po celé délce před jeskyní sondu, která sice neobjevila stopy pobytu diluviálního člověka, jaké se zde předpokládaly (srv. Ročenka — Prostějov 16, 1939, 13—14, Quartär 3, 1941), ale poskytla vedle hojných kostí dále střípek volutové keramiky, několik dalších předhistorických střepů a středověký střep. Podrobná zpráva o výkopu a nálezech bude podána jinde. — V starém opuštěném lomě »Ve šplásu« u Březiny byly prohlédnuty 2 komínovité dosti hluboké otvory (jistě nemalého speleologického významu a souvisící dálkově s vlastním labyrintem javoříčských jeskyní), plně diluviální náplavy, ale bez jakýchkoliv paleontologických nálezů. — T. zv. »Jezevčí díra« »V joklích« ve stráni proti »Zkamenělému zámku« poskytuje stále mikrofaunu, budoucí výzkum bude muset věnovat pozornost i ssuťovému kuželu před jeskyní, kde jsou ještě dnes poházeny kůstky. Slibná je v tomto ohledu i druhá nově objevená jeskyně (slouživší taktéž za doupe jezevci), ležící bokem nad právě zmíněnou paleolitickou stanicí a zejména níže bokem položené velké abri, které bude ovšem zaneseno vysoko náplavou. O další slibné lokalitě se zmíním podrobněji příště. — Na Ořešíně (okr. Brno) v záhybu silnice Jehnice—Ořešín ihned na kraji vesnice na polích za domem čis. 34 zjistil jsem paleolitickou stanicí s hrubou křemennou industrií, analogickou zdejší dříve již zjištěné jižněji položené otevířené stanicí (CMZH 30, 1937, MPVN 1933—37, 6). — Na Mokré Hoře (okr. Brno) při úpravě tarasu před domem č. 6 byl v diluviální žlutce zbytek fragmentu diluviální kosti. — Na Bouzově ve školní sbírce je velký neolitický pazourkový nukleus bez udání lokality, ale pravděpodobně místního původu či z nejbližšího okolí. — V Čelechovicích získal in g. J. Janásek na známém lužickém nalezišti další střepy hrncovité nádoby z partie dna a břicha. — V Mezicích při bagrování písku byla získána 30 cm v baňatá popelnice lužického tvaru a střepy dalších nádob. — Z Palonína ze školy byly získány střepové zbytky drobných slezských grafitovaných jemně zdobených nádobek, z nichž pouze jedna miniaturní — jemně zdobená — je cele zachovalá a z téhož nálezu pochází i zbytek bronzového náramku. V téže škole byla uložena masivní, ve volné ruce hotovená, hrubá, 15,6 cm šedohnědá až načervenalá nádoba hradištního typu, sestavovaná při výrobě pravděpodobně asi ze 3 částí, se zcela rovným dnem (d 9,3 cm) plastiky značkováným jednoduchou kresbou (analogickou kresbám diluviálních chatrčí a lapacích jam); nádoba je max. d 6,3 cm ve v 6 cm, hrdlo je staženo ve v 14 cm na 3,3 cm, náčez se opět rozšiřuje. V max. břišní partii je nádoba zdobena 5—6 horizontálními nepravidelnými paralelními hrubými široce kanelovými liniemi a ve vrchní partii 3 vlnovitými pásy nepravidelně vlevo poloobloučkově zadrhovaných pásů podobně jako zcela nízký okraj svrchního otvoru. V nadbřišní partii je zbytek bočního nálevkovitého otvoru, nálevka sama je však již uražena. Nádoba — formově jistě velice zajímavá — pochází pravděpodobně asi z hrobu, škoda, že bližší její okolnosti nálezové nejsou známy. — Insp. A. Štrnád našel na Sv. Kopečku značně omleté moderní pazourkové křesadlo (typu »boucanière«).

● *Zemědělské oddělení* (V. Burian). Na společném přednáškovém večeru s tematikou »Hygienu venkova«, pořádaném Lékařskou fakultou hygienickou Karlovy university a hygienickou sekcí Čs. lékařské společnosti J. E. Purkyně dne 11. května 1955 byly v referátu »Demokratická a zdravotně statistická analýza údajů ze zkoumané obce« (dr Musil—V. Burian) zveřejněny výsledky dílčího úkolu hygienického výzkumu Příkaz, na kterém spolupracovalo zemědělské oddělení KMO (data od r. 1648, převážně podle materiálu Státního archivu v Olomouci, Janovicích

a Brně). Historický soupis větrných mlýnů byl proveden v okresech Kojetín, Prostějov a Rýmařov. Z odboru kultury KNV v Olomouci (ing. V. Lupínek) byly převzaty snímky a nákresy větrných mlýnů v Paršovicích, Porubě a Uhřínově (o. Hranice).

● *Vojenské oddělení* (V. Burian). Výstava Deset let od osvobození Olomouckého kraje byla ve zmenšeném rozsahu zahájena dne 8. května 1955 (viz rubriku Výstavy). Referent provedl ve výstavě dva výklady hromadným návštěvám, organisoval přednáškový cyklus a připravil do tisku dvě vydání výstavního katalogu. Učilišti státních pracovních záloh číslo 3 byl poskytnut soubor dokumentárních snímků z bojů v roce 1945 k interní výstavce. Studijní sbírky navštívila skupina zájemců z Alexandrovova pěveckého a tanečního souboru Rudého praporu Sovětské armády. Soustavná dokumentace válečných událostí roku 1945 na území Olomouckého kraje byla zahájena rozsáhlou dotazníkovou akcí na všechny MNV v kraji. Inventarisace fondu, se kterou bylo započato v minulém měsíci, pokračovala podle plánu (referent a H. Hradil). František Burcar (Olomouc) dodal do sbírek prapor olomouckých vysloužilců a záložníků z roku 1904.

● *Oddělení olomoučan* (V. Burian). Referent vypracoval přehled historie olomouckého orloje jako podklad pro stať, zveřejněnou při jeho spuštění dne 9. května 1955. Dodatkem k přednášce prof. dr. M. Trapla Revoluce roku 1848 v Olomouckém kraji byly promítnuty ukázky soudobých olomouckých grafických pohledů ze studijních sbírek oddělení; výklad podal V. Burian. Do sbírek byl získán olomoucký misál, tištěný Janem Winterbergem ve Vídni roku 1505 (původní majetek kostela sv. Marka v Litovli) a pamětní deska K. Svolinského k spuštění olomouckého orloje. Ze starého orlojového inventáře byly v museu uloženy figury: kohout, mnich, pastýř, mistr kovář s tovaryšem a imitace zvonku.

● *Numismatické oddělení* (V. Burian). Do sbírek byly zakoupeny jubilejní čs. mince hodnot 10, 25, 50 a 100 Kčs. H. Hradil věnoval medaili arcivévodkyně Marie Anunciáty z r. 1916.

● *Oddělení výstavby socialismu* (dr. Vlad. Jochman). V přípravě publikace »10 let Olomouckého kraje« byla uzavřena první (přípravná) etapa. Byly rozděleny úseky k dílčímu zpracování. Jednotlivé úseky pro publikaci zpracovávají pracovníci katedry marxismu-leninismu Vysoké školy pedagogické, Státního archivu v Janovicích a archivního oddělení krajské správy ministerstva vnitra, Krajského musea a řada dalších pracovníků z různých hospodářských i politických úseků. Dále byly rozeslány dotazníky na závody a kulturní instituce. Materiál, který bude takto zpracován a sebrán, bude sloužit vedle použití pro jubilejní publikaci jako základ pro velkou výstavu »10 let Olomouckého kraje«, kterou Krajské museum plánuje na podzim. Zároveň dá tento materiál základ oddělení výstavby socialismu. — Dále byla vypracována tematická struktura pro další velkou výstavu Krajského musea, která má být otevřena v první polovině roku 1956. Je to výstava »Olomouc včera, dnes a zítra«, která má na základě rozboru přírodních podmínek, historického vývoje a současného stavu města ukázat důvody rozvoje a úpadku města a vyvodit podněty pro plánování jeho dalšího rozvoje. — Byla zpracována též tematická struktura pro okresní museum v Bruntále, které má být ještě letos vybudováno ve vzorové okresní museum.

● *Oddělení pro národopis* (dr. J. Kanyza). Referent pracoval na tematickém plánu expozice národopisu v Náměšti na Hané a připravoval pro ni materiál. Byla dokončena katalogisace lidové keramiky (R. Hrbková), sbírkový materiál utříděn podle dílen a pořízen lokační systém. Oddělení dále spolupracovalo na pořízení hanáckých krojů (M. Vařeková), a to 96 mužských a 88 ženských pro soubory LUT na I. celostátní spartakiádu. Ve sbírkách studovali dr. L. Kunz z Moravského

múzea keramiku rajnochovskou a louckou, dr. M. Kudlíková z Umělecko-průmyslového múzea v Brně keramiku habánskou a Zd. Hajduchová z ULUV, odb. v Brně, výšivky. — O národopisném kroužku a přednáškách viz dále.

● *Knihovna* (K. Ditrichová). V době od 4. do 31. května bylo v knihovně za-inventováno a zkatalogisováno 672 knih. Z toho koupeno 13 a darováno 659 knih. Knihy darovali: 5 knih Państwowy Instytut Geologiczny — Warszawa, 106 bývalé Reál. gymn. v Rýmařově; z Olomouce: 252 KNV, 136 Universitní knihovna, 156 Učit. knihovna bývalé čes. reálky a 2 knihy byly darovány Fr. Hiermanem. Ve dvou místnostech byly knihy ze základu přerovnány a uspořádány přehledněji a účelněji. Knihovnice pořídila výstřižky z Lidové demokracie a Svobodného slova za měsíc duben.

● *Fotografická dílna* (Jar. Jurýšek) pořídila mnoho dokumentárních snímků ze zemědělských prací, z odhalení olomouckého orloje, pobytu ruského souboru Alexandrovců v Olomouci atd. Bylo pořízeno dále 249 snímků a reprodukcí různých velikostí pro putovní výstavu »Na pomoc zemědělství«, dále snímky pro dokumentaci ochrany přírody ve spolupráci s dr. B. Sulou, snímky pro expozici pravěkého lovu na Usově atd. Pro potřeby KPK byla pořízena fotodokumentace 49 školních budov v kraji. Musejní fotograf opatřil a promítal filmy, vztahující se k výstavám »Kolonie« a »10 let od osvobození Olomouckého kraje« a prováděl promítání diapositivů při přednáškách.

● *Práce na adaptaci hlavní budovy* (J. Hadáček). Dne 26. května t. r. konala se stavební porada o pokračování adaptace hlavní budovy. Bylo zjištěno, že stavební práce pokračují velmi úspěšně. Vzhledem k tomu, že první neděli v září má být zahájena v novém výstavním sále (býv. chrámová loď) výstava »Z Čech až na konec světa«, budou postupovat práce tak, že do 20. června restaurátor Polák dokončí restauraci fresek, do konce června bude celý sál vymalován, v červenci položeno a vyzkoušeno podlahové ústřední topení a v srpnu budou položeny pískovcové dlaždice. Tato práce bude skončena nejpozději do 27. srpna. Stavebně včetně řemeslných prací bude urychleně dokončeno severní křídlo a 1. a 2. poschodí východního křídla pro expoziční prostory.

Různé zprávy

Nález neogenních makrofosilií v Olomouci. Na upozornění spolupracovníka našeho ústavu V. Dusíla, který našel zbytky ústřic ve vykopaných miocenních písčitých jilech v Olomouci-Hejčíně, Ehrenburgova ul., provedl podepsaný do této oblasti několik exkursí spolu s B. Koverdýnským a R. Sládkem. Přitom bylo zjištěno, že makrofauna je rovněž celkem bohatě zastoupena v materiálu z výkopů v Olomouci-Úřední čtvrti, Wellnerově ulici. První nález žraločího zubu učinil B. Koverdýnský, další nález učinil podepsaný. Dosavadní nálezy předběžně hodnotil doc. dr. V. Kalabis z Masarykovy university v Brně, který z materiálu určil vedle řídkých jehlic pravidelných ježovek (*citaridů*) a druhu *Dentalium badense* PARTSCH jako vysoce převládající zbytky misky ústřic *Gryphea cochlear* (POLI) (dříve označ. *Ostrea (Pycnodonta) cochlear* POLI). Přítomnost posledně jmenovaného druhu nasvědčuje zejména blízkosti kulmského podloží miocénu v této oblasti. Získané profily i zhodnocení nálezů stalo se předmětem studie, kterou připravuje spolu s doc. dr. V. Kalabísem podepsaný, ve formě zprávy pro Sborník SLUKO II.

Dr. Vladimír Strnad

První nález trilobita v grygovských vápencích. Dne 16. května 1955 učinil spolupracovník ústavu studující B. Koverdýnský významný nález prvního zbytku trilobita v givetských tmavých vápencích (R. KETTNER, 1933) v Grygově. Jde o protiotisk pygidia velikosti 1 mm (délka) × 2 mm (šířka); nález se stal předmětem studia podepsaného, při němž bylo zjištěno, že náleží druhu *Otarion*

(*Otarion*) *convexum* (HAWLE a CORDA, 1847). Svě závěry si podepsaný ověřil studiem v Barrandeu Národního musea v Praze a konsultací s doc. dr. F. Prantlem. O tomto prvním nález zbytků trilobita z grygovského devonu připravil podepsaný v květnu t. r. práci pro publikaci ve Sborníku SLUKO II. A, který je připraven do tisku.
Dr. Vladimír Strnad

Otarion (*Otarion*) *convexum* (HAWLE a CORDA, 1847), protiotisk pygidia v černých vápencích v Grygově, střední devon (givetien).

Foto: J. Jurýšek, fotolaboratoř SLUKO.

Archivní sbírka, vzniklá sběratelskou činností Vlasteneckého spolku musejního, byla deponována v olomouckém oddělení Státního archivu, obdobně jako jsou brněnské sbírky Františkova musea a Geschichtsvereinu uloženy v tamním archivu. Mezi de-positními podmínkami je závazek zpracování inventáře (kolektivem dr. F. Spurný — dr. P. Zaoral — J. Bistřický — V. Burian) a jeho publikace ve Sborníku SLUKO. Název fondu bude *Sbírka Vlasteneckého spolku musejního*.

Ediční rada při Krajském museu vypracovala konečnou redakci edičního plánu na letošní rok a předběžný ediční plán na rok 1956. Jako podklad pro jednání s ministerstvem kultury o povolení krajského nakladatelství byl vypracován rámcový statut tohoto nakladatelství. Byla již zahájena příprava Sborníku SLUKO III. B (za rok 1955) a s řadou pracovníků projednány jejich příspěvky. Vyzýváme další spolupracovníky a pracovníky na regionálních themech, týkajících se Olomouckého kraje, aby nám zaslali své příspěvky nebo nám aspoň oznámili jejich tematiku a přibližný rozsah. Redakční uzávěrka bude asi 1. 11. 1955.

Reinstalace zámku v Náměšti na Hané byla prováděna za spolupráce dr. Aleny Obereignerové a dr. Milady Novákové ze Státní památkové správy v Praze a dr. Jaromíra Lakosila, ředitele Krajské galerie z Olomouce. Do prvního poschodí zámku dodá Státní památková správa ještě několik kusů empírového mobiliáře, aby zámecké interiéry měly pokud možno jednotný styl.

Cenné přírůstky. Státní památková správa svěřila do deposita našeho ústavu 8 kusů vzácného nábytku a 29 kusů cenných stříbrných a posříbřených souprav nádobí velké umělecké ceny, které byly pojaty do našich umělecko-průmyslových sbírek a budou užity i v exposicích.

Cinnost vlastivědných kroužků

Historicko vlastivědný kroužek při KPD (ved. V. Burian) pracoval ve dnech 4., 11., 18. a 25. května. Referent spolupracoval na plánu vlastivědných vycházek pionýrů o prázdninách po Olomouci a okolí a s pionýry provedl exkursi do Náměště na Hané.

Kroužek archeologický (vedoucí prof. Fr. Filip) a *numismatický* (vedoucí dr. T a u l) zabýval se na své schůzi dne 2. května aktuálními záležitostmi a připravil plán práce na druhé pololetí tohoto roku.

Kroužek pro uměleckou historii měl svou ustavující schůzku dne 18. května. Sestavil plán práce a zvolil za svého vedoucího dr. Lubomíra Machytku. R. Hrbková tu přednášela o počátcích evropského porcelánu.

Kroužek pro národopis (vedoucí ing. Josef Kšír) měl schůzku dne 16. května, na níž připravil exkursi do Cech pod Kosířem po přednášce dr. J. Kühndela »Josef Mánes na Hané«.

Biologický kroužek měl svou ustavující schůzi dne 26. května, na níž byl vedoucím zvolen M. Kudla. Pravidelné schůzky budou každý druhý čtvrtek v měsíci. Byl prodiskutován program kroužku, a to jak přednášek tak exkursí a na závěr přednesl dr. B. Šula přednášku »O ekologii vstavačů a jejich rozšíření«.

Zájemci o činnost v jednotlivých kroužcích najdou u nás plně uplatnění a mají možnost rozšířit své vzdělání. Rádi je u nás uvítáme.

Výstavy a filmy

Výstavu »Kolonie« navštívilo v květnu celkem 5141 osob. V rámci výstavy bylo promítnuto celkem 7 filmů z krajin a života koloniálních národů. — Výstava »Deset let od osvobození Olomouckého kraje« byla zahájena dne 8. května projevem tajemníka KNV Josefa Augusty. Na zahájení provedl pěvecký sbor hudební školy v Olomouci (dirigent profesor E. Kutal) Arubjuňanovu Zdravici z kantáty O vlasti a Kardošovu Kantátu o mieri. Do konce května zhlédlo tuto výstavu celkem 4335 osob. V jejím rámci bylo předvedeno 6 dokumentárních filmů.

Přednášková a exkursní činnost.

Přednášky. Na výstavě »10 let od osvobození Olomouckého kraje« byl zahájen cyklus přednášek »Revoluční tradice Olomouckého kraje«. Byly provedeny tyto přednášky: 10. května docent dr. Ladislav Hosák: Třídní zápasy v Olomouckém kraji v době feudální. 17. května profesor dr. Mil. Trapl: Revoluce 1848 v Olomouckém kraji. 24. května dr. V. Janoušek: Socialistický tisk v Prostějově a jeho redaktoři. Na výstavě »Kolonie« přednášel 13. května dr. František Chadrava na thema Umění koloniálních národů. Další přednášky: 4. května dr. Jar. Kanyza: Lidové umění na Hané (s barevnými diapozitivy a filmem — pro soubory LUT okresu Olomouc). 18. května dr. Boh. Šula: Pozorování v přírodě — pro OP a OV ČSM na Svatém Kopečku. 18. května R. Hrbková: Počátky evropského porcelánu — pro kroužek umělecko-historický. 19. května dr. J. Kühndel: Josef Mánes na Hané — pro kroužek národopisný. 25. května dr. Boh. Šula: O ekologii vstavačů a jejich rozšíření — pro biologický kroužek. Mimo to provedl V. Burian na výstavě »Deset let od osvobození Olomouckého kraje« výklady.

Exkurse: 3. května vedl dr. J. Skutil exkursi na St. Hradisko — pro geogr. seminář VPS v Olomouci. 18. května dr. Boh. Šula: na Svatý Kopeček — vedoucí skupina OP a OV ČSM. 21. května dr. J. Skutil s archeologickým kroužkem do Předměstí. 24. května V. Burian se žáky pedagogické školy J. Fučíka v Olomouci do Purkrabského domu. 25. května s pionýry V. Burian do Náměště na Hané. 29. května dr. Jar. Kanyza se zájemci různých vlastivědných kroužků do Lipníka nad Bečvou, na Helštýn, Zbrašov a Teplic nad Bečvou. 31. května V. Burian na Kl. Hradisko s žáky pedagogické školy Julia Fučíka v Olomouci.

Exposice pravěkého lovu na Úsově. Známé a bohaté lesnicko-lovecké museum na zámku v Úsově nezachycovalo ve své historické části o vývoji lovu právě období nejstarší, přestože právě náš kraj a celá Morava poskytují velmi mnoho cenného materiálu pro tuto loveckou činnost člověka pradávných dob, která pro něho byla důležitým pramenem výživy. Proto jsme se rozhodli, byť prozatím v míře omezené,

tento nedostatek odstranit. Stalo se tak instalováním malé expozice v prvním palácovém zámku, kde jsme se snažili aspoň několika ukázkami osvětlit návštěvníkům pravěké počátky lovu. Lov byl pro pravěkého člověka na začátku vlastně jediným zdrojem výživy a stal se takřka integrální součástí lidské historie. Archeologické nálezy, a to jak zbytky ulovené zvěře samotné, tak zejména bohatá umělecká tvorba diluviálního člověka poskytují o pravěkém lovu spoustu zajímavých, mnohdy až neuvěřitelně detailních informací o stáří lovu, o lovné zvěři, o technikách a praktikách loveckých, o kultovním významu lovu a pod. V malé úsovské expozici nebylo arcí možné shrnouti kompletně materiál a doklady, vztahující se všeobecně k pravěkému lovu. Zdejší ukázky a doklady pravěkého lovu, jako na příklad osteologický materiál pravěké zvěře, lovné nářadí pravěkého člověka, kresby a obrazy z domácího prostředí i vybrané reprodukce jihofrancouzských a španělských kreseb mladopaleotického člověka-lovce a konečně i umělecké ukázky rekonstrukcí pravěkého lovu, to vše ukazuje aspoň ve zkratce počátky lovu a jeho význam v životě pravěkého člověka. Je to asi první muzejní pokus tohoto druhu vůbec, ač není pochyby o tom, že by pravěký lov zasluhoval rozsáhlého samostatného musea, vybudovaného na základě světového materiálu. Snad ke zřízení takového musea jednou dojde. Naši úsovské expedici budeme muset věnovat delší článek s několika obrázky v některém čísle našich Zpráv i jinde.

Jos. Skutil

Z okresních muzeí

Odborní pracovníci ústavu pomáhali na svých inspekčních cestách do okresních vlastivědných muzeí zajišťovat výstavy k 10. výročí našeho osvobození slavnou Sovětskou armádou, a to Burian a Hubáčková ve Sternberku, Jurýšek v Hranicích, Prostějově, Tovačové, dr. Kanyza v Hranicích, Sperling a Hubáčková v Kojetíně a Tovačové, dr. Šula v Litovli, Sládek v Zábřehu. Byla také sestavena tříčlenná komise, která má za úkol ohodnotit výstavy a vybrat jednu nejlepší do celostátní soutěže, kterou pořádá Svaz českých muzeí. Tato komise (V. Burian, dr. V. Jochman a J. Tříška) dokončí svou práci v červnu, takže v příštích Zprávách SLUKO přineseme výsledek jejího hodnocení. — Pro vlastivědné museum v Bruntále byla kolektivem pracovníků ústavu za vedení dr. V. Jochmana vypracována tematická struktura expozice tohoto musea, na jejímž základě bude pak postupovat práce tak, aby na začátku příštího roku mohlo být museum v Bruntále otevřeno jako museum vzorové.

Služby Universitní knihovny v Olomouci vědeckým pracovníkům

Na posledním aktivu výzkumných pracovníků Olomouckého kraje informoval ředitel Universitní knihovny v Olomouci Drahoslav Gawrecki přítomné o nových formách práce knihovny a hlavně o službách, které tento ústav může poskytnout všem pracovníkům vědy a výzkumu. Zkvalitnění služeb vědeckých knihoven bylo jim přikázáno Statutem, vydaným v říjnu m. r. ministerstvem školství. Statut byl otištěn jednak ve Věstníku tohoto ministerstva, jednak v březnovém vydání „Zpráv pro čtenáře Universitní knihovny v Olomouci“. Bylo vysloveno přání, aby okruh spolupracovníků SLUKO byl blíže seznámen se studijními možnostmi v olomoucké Universitní knihovně. Děje se tak touto statí.

Olomoucká Universitní knihovna vlastní bohaté knižní fondy, které jsou nejúplněji zachyceny v hlavním katalogu. Přístup do tohoto katalogu je omezen; umožňuje se pracovníkům, kteří potřebují zjistit větší počet odbornějších údajů. Pro běžná zjištění jsou v půjčovně k dispozici katalogy výběrové, a to jmenný (autor-ský), předmětový, lékařský a hudební. Na požádání je přístupný i systematický katalog. Záznamy časopisů (mimo běžný ročník) jsou vřazeny do jmenného katalogu. Běžné knižní materiály se půjčují na dobu čtvrt týdnů. Vzácnější publikace, časopisy, tisky starší 100 let, půjčují se do studovny k presenčnímu studiu. Studovna je otevřena denně (mimo soboty a neděle) nepřetržitě od 10 do 20 hodin. Půjčovna pak od 10 do 18 hodin. V sobotu jsou obě oddělení otevřena od 8 do 12 hodin.

V půjčovně i v příruční knihovně je stálá poradní služba, kterou obstarává kvalifikovaný pracovník. Nemůže-li tento zaměstnanec zodpovědět speciální dotaz, vyžádá si radu některého z pracovníků-specialistů. Proto se obraťte s dotazy jedině na pracovníky poradní služby, kteří jsou informováni o nových přírůstcích knižních i bibliografických pomůcek. Základní publikace ze všech oborů, jakož i základní časopisy jsou vyloženy k volnému použití v příruční knihovně (jde o slovníky, encyklopedie, zásadní samostatné publikace). Poradní služba zprostředkuje přístup do speciální studovny a k příruční knihovně bibliograficko-zpravodajského oddělení, v níž jsou soustředěny bibliografie ze všech oborů, bibliografické časopisy i vzácnější devisové časopisy. V tomto oddělení jsou i kartotéky časopiseckých článků z těchto oborů: lékařství, zemědělství a technika.

Vědečtí pracovníci a výzkumníci mohou požádat bibliograficko-zpravodajské oddělení, aby je písemně informovalo o všech novinkách, které z oboru jejich práce dojdou do olomoucké knihovny. Tato služba je t. č. pravidelně poskytována již 400 zájemcům. Snahou oddělení je, aby mohlo podat zprávu o knihách a časopisech z určitého oboru, které sice nejsou ve fondech olomoucké knihovny, jsou však v majetku některé jiné knihovny v ČSR.

Objednávku těchto v Olomouci nezjištěných publikací zdarma zprostředkuje výpůjční oddělení z kterékoliv jiné československé knihovny nebo vědeckého ústavu, případně i ze zahraničí. Mimoolomoučtí zájemci mohou knihovnu písemně požádat, aby jim zapůjčila publikace poštou, buďto prostřednictvím vedení podniku, vědeckého ústavu, školy nebo knihovny v místě bydliště žadatele. Tyto instituce ručí za vypůjčovatele, proto knihovna nezapůjčuje poštou knihy přímo jednotlivcům. Obou těchto služeb používá ročně několik set čtenářů. Je možno si též zamluvit knihu, která je t. č. půjčena, a to zvláštním ohlašovacím lístkem. Vydá jej rovněž zaměstnanec u výpůjční kartotéky.

Stále častěji používají čtenáři služeb fotooddělení Universitní knihovny. Fotooddělení je vybaveno mikrofilmovým přístrojem, zvětšovacími přístroji i různými fotoaparáty. Oddělení zhotoví za režijní cenu především mikrofilmový záběr a v náležitých případech vyhotoví i pozitiv. Mnoho vědeckých pracovníků shromažďovalo při zjišťování tištěného materiálu k určitému tematiku knižní i časopisecký materiál, pak teprve přikročili k jeho zpracování. Zhotovením mikrofilmových fotozáběrů určitých knižních i časopiseckých statí zjednoduší si práci a své pracoviště nezatíží spoustami knih a časopisů. K četbě fotozáběrů, pořízených na mikrofilmu, poslouží čtoucí přístroj, přístupný ve studovně.

Universitní knihovna v Olomouci se oprostila od služeb, kterými jsou pověřeny lidové knihovny. Čas dříve potřebný pro tyto práce věnuje zkvalitňené službě vědeckým a výzkumným pracovníkům. Dnes jsou to zatím písemná ohlašování odborných knižních novinek a tematické soupisy určitého druhu vědní literatury, zítra to budou rozmnožené nebo tištěné bibliografické pomůcky ze všech vědních oborů. Připomínáme jen, že knižně vyšly již tyto soupisy: »Seznam zahraničních časopisů, docházejících do UKOL«, »Publikace k Roku stranického školení«, »Soupis rukopisních katalogů a seznamů v UKOL«, »Komeniana«, »Bagry«, »Soupis zemědělských bibliografií«, »Soupis prací Dr. Bohuše Vybírala«, »Kukuřice«. Připravuje se »Soupis lékařských časopisů, docházejících do UKOL a Ústřední lékařské knihovny v Olomouci«, »Soupis zemědělských časopisů, docházejících do čs. vědeckých knihoven«.

Vědečtí a výzkumní odborníci použijí všech služeb knihovny a sami dají k dispozici znalosti literatury svého oboru, své zkušenosti i své publikované statí. Spoluprací bude zajištěn růst olomoucké Universitní knihovny i kvalita jejích služeb.

B. Smejkal.

Za ředitelem Dr. Josefem Fůrstem.

V Olomouci zemřel dne 16. května 1955 ve věku 77 let býv. ředitel litovelského gymnasia dr. Josef Fůrst. Narodil se dne 17. června 1878 v Praze a vystudoval přírodní vědy na pražské universitě. V Litovli působil na gymnasiu od jeho založení v roce 1901, zprvu jako profesor, pak od roku 1917 jako ředitel až do roku 1938, kdy odešel na trvalý odpočinek do Olomouce.

Dr Fůrst se horlivě zúčastňoval v Litovli veřejného života a zasloužil se o kulturní povznesení města i celého hanáckého kraje. Jako dlouholetý předseda Krajské musejní společnosti zvláštní pozornost a péči věnoval vědeckému průzkumu krápníkových jeskyní mladečských a jejich propagaci. V roce 1920 vydal »Průvodce mladečskými jeskyněmi«.

Svou literární činností popularisoval dr. Fůrst přírodní vědy, zejména rostlinopis a tělovědu v časopise »Příroda a škola«, kde vyšly jeho větší příspěvky: *K biologii květů* (1903), *K biologii plodů* (1904), *O vůni květů* (1905), *Ochrana proti přílišnému vypařování rostlin* (1913) a *Válečné epidemie* (1915). Původní práce vydal jednak u Kobra v Praze (*Člověk*, 1911, *Domácí léčení*, 1918 a *Vývin tvorstva*, 1925), jednak vlastním nákladem (*Biologie barev květových*, Plzeň 1907 a *Barvy a barviva květův*, Litovel 1903). Ve Světové knihovně vydal překlad knihy »*Divy prasuvěta*« od K. W. Neumanna a hojně překládal z italské beletrie.

Dr Fůrst byl vzorný vychovatel, zanícený vědecký pracovník a člověk opravdu vzácný a ušlechtilý. Kustod litovelského musea rozloučil se se zesnulým na olomouckém hřbitově jménem musea a býv. Krajské musejní společnosti a ve své řeči ocenil význam životního díla Fůrstova. K. Sedláček.

Naše publikace

Náš ústav vydal dosud několik publikací, které nabízíme nejširší veřejnosti. Jsou to:

- Sborník SLUKO I A* (část přírodovědecká), r. 1954, str. 200 a 11 listů obrazových příloh na křídě, cena 20 Kčs.
Sborník SLUKO I B (část historická), r. 1954, str. 206 a 25 obrazových příloh na křídě, cena 20 Kčs.
Jaromír Bělič: *K průzkumu hanáckých nářečí*, r. 1953, str. 15, cena 1 Kčs.
Jaromír Bělič—Václav Křístek: *Moravskoslezská nářečí*, r. 1954, str. 24, cena 2 Kčs.
Karel Hrubý—Oldřich Konvička: *Polní pokusy, jejich zakládání a hodnocení*, r. 1954, str. 275, bohatě ilustrováno, cena 35 Kčs.
Karel Zapletal: *Geologická mapa kraje Olomouckého 1:200.000*, r. 1954, cena 15 Kčs.
Karel Zapletal: *Přehled geologie Olomouckého kraje*, r. 1954, str. 32, cena 3,50 Kčs.
Zámek v Náměšti na Hané, r. 1954, str. 8, cena 2 Kčs.
Přírodovědecké lesnicko lovecké museum na zámku v Usově, r. 1952, str. 4, cena 1 Kčs.

Katalogy výstav:

- Petr Bezruč*, připravili Jaroslav Kanyza a Oldřich Králík, r. 1952, str. 36 (s podobiznou Petra Bezruče od ak. sochaře K. Otáhalá), cena 2 Kčs.
Literární historik Bedřich Václavek, uspořádal Jaroslav Kanyza, r. 1952, str. 12 (s podobiznou Bedřicha Václavka od ak. mal. V. Zlámalá), cena 1 Kčs.
Posmrtná výstava ak. malířky Ludmily Horákové-Helclové, uspořádal Oldřich Králík, r. 1952, str. 12 se 7 reprodukcemi na křídě, cena 1 Kčs.
Posmrtná výstava ak. malíře Hilara Václavka, uspořádal Jaromír Lakosil, r. 1952, str. 8 s 3 reprodukcemi, cena 1 Kčs.
5000 let zemědělství Olomouckého kraje, uspořádali Václav Burian a Jaroslav Kanyza, r. 1953, str. 24, cena 1 Kčs.
10 let od osvobození Olomouckého kraje, uspořádal Václav Burian, r. 1955, str. 15, cena 1 Kčs.

Tyto publikace na požádání obdržíte u Studijního a lidovévýchovného ústavu kraje Olomouckého - Krajského musea v Olomouci, náměstí Republiky 6, telefon 2731.